

UNIVERZITET
„DŽEMAL BIJEDIĆ“
U MOSTARU

UNIVERZITET
„DŽEMAL BIJEDIĆ“
13.03.20
Primer: Registro
200-107/KO

Studij Zdravstvene njege

UPUTSTVO ZA IZRADU ZAVRŠNOG RADA NA STUDIJU ZDRAVSTVEVENE NJEGE

Na Studiju Zdravstvene njege, koja izvodi nastavu kao izdvojeni nastavni program u sastavu Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru preddiplomski stručni studij (Prvi ciklus studija) završava polaganjem svih ispita, ispunjavanjem svih studentskih i ostalih obaveza propisanih studijskim programom studija te izradom i odbranom završnog rada.

Završni rad je samostalan rad u kojem student pod vodstvom mentora obrađuje izabranu temu. Završni rad ne mora imati svojstvo izvornog rada, ali mora biti samostalno izrađen od strane studenta uz stručnu pomoć mentora. Temu rada bira student sa popisa objavljenih tema, te nakon izbora teme javlja se mentoru koji je objavio temu i sa mentorom dogovara izradu završnog rada. Tema se prijavljuje na popunjenom posebnom obrascu, a nakon što Voditelj studija odobri temu završnog rada student pristupa izradi. Preporučeni opseg završnog rada je između 20-50 strana.

Završni rad u okviru četverogodišnjeg studija (240 ECTS) u okviru Prvog ciklusa studija može biti:

- a. pregledni (revijalni) rad
- b. rad sa provedenim istraživanjem

Prilikom izrade rada potrebno je poštivati tehnička i strukturna uputstva za pisanje rada.

TEHNIČKO OBLIKOVANJE RADA

Tehničkom oblikovanju rada potrebno je posvetiti posebnu pažnju. Uredno i pregledno pripremljen rad olakšava čitanje, a ujedno daje i uvid u sistematičnost obrade teme rada.

Rad se piše na računaru jednim od programa za obradu teksta (Word), uz primjeren vanjski izgled i poštivanje sadržajne strukture. Piše se standardnim jezikom jednog od naroda koji žive u BiH i mora biti korektan u gramatičkom,

pravopisnom i stilskom smislu. Rad treba pisati u neodređenom licu (utvrđeno je...), 3. licu jednine (autor je utvrdio...) ili 1. licu množine (utvrdili smo...).

Za sve dijelove rada odgovara student. Njegova odgovornost vezana je uz tačnost navedenih podataka, označavanje citiranih dijelova tuđih radova kao i pravopisnu i gramatičku ispravnost.

Preporuke za tehničko oblikovanje rada:

- rad se piše veličinom slova 12, prored 1,5 (preporučeni oblici fonta su Book Antiqua, Arial, Time News Roman ili Calibri)
- margine rada trebaju iznositi 2,5 cm
- naslovi poglavlja pišu se velikim slovima veličine 14pt, *Podebljano (Bold)*, a naslovi potpoglavlja malim slovima veličine 12pt *Podebljano (Bold)*. Između naslova i teksta potrebno je ostaviti 1 red prazan te prvu rečenicu poglavlja i potpoglavlja uvući 1 cm.
- novi odlomak započinje s uvučenim prvim redom (1,25 cm)
- potrebno je koristiti obostrano poravnanje teksta
- iza svake riječi nalazi se jedan razmak
- pravopisni znakovi kao što su tačka, upitnik, uskličnik, zarez, dvotačke, tačka zarez, otvorena i zatvorena zagrada, navodnici na početku i kraju navoda, znak za postotak pišu se zajedno s riječju iza koje slijede (između tih znakova i riječi ne stavlja se razmak)
- brojevi stranica navode se u donjem desnom uglu, a numeracija započinje od uvoda
- poglavlja se numeriraju u sadržaju i tekstu, a numeracija počinje od uvoda
- svaka tablica, graf, slika mora biti numerirana i moraju imati naslov. Naslov tablice, ili grafa piše se iznad tablice. Naslov slike ili grafa piše se ispod slike ili grafa. Ako je tablica, slika ili graf preuzet iz drugog izvora potrebno je navesti izvor (knjiga, mrežna stranica) ispod njih u veličini slova 10.

STRUKTURA I SADRŽAJ ZAVRŠNOG RADA

Osnovni dijelovi završnog preglednog rada su:

1. Naslov
2. Sadržaj
3. Sažetak (na bosanskom/hrvatskom/srpskom i engleskom)
4. Uvod
5. Razrada teme
6. Zaključak
7. Popis literature
8. Prilozi

Osnovni dijelovi završnog rada sa provedenim istraživanjem su:

1. Naslov
2. Sadržaj
3. Sažetak (na bosanskom/hrvatskom/srpskom i engleskom)
4. Uvod
5. Opis grupa ispitanika i metodologije
6. Rezultati
7. Diskusija
8. Zaključak
9. Popis literature
10. Prilozi

Opseg završnoga rada zavisi o vrsti i složenosti teme koja se obrađuje, a u pravilu iznosi između 20 i 50 stranica osnovnog teksta rada na papiru A4 formata (bez naslovnice, sadržaja, popisa literature i priloga).

Završni rad sastoji se od:

- vanjske naslovne stranice (Prilog 1.)
 - unutarnje naslovne stranice (Prilog 2.)
 - zahvale
 - sadržaja
 - sažetka
 - ključnih riječi
 - uvoda
 - središnjeg dijela rada
 - o kod preglednog rada - razrade teme
 - o kod istraživačkog rada - cilj istraživanja, materijali i metode, rezultati, rasprava
 - zaključka
 - popisa literature
 - priloga.
-
- **Naslov rada** treba obuhvatiti glavnu ideju rada te biti jasan i jednoznačan. Naslov ne bi trebao sadržavati kratice, strane riječi ili izraze i neprecizne formulacije.
 - **Vanjska naslovna stranica** treba sadržavati naziv univerziteta i studija, ime i prezime, naslov rada, naznaku da se radi o završnom radu, Mostar i godinu

izrade (prilog 1.)

- **Unutarnja naslovna stranica** slijedi iza vanjske i na njoj se uz navedeno na prvoj naslovnoj strani navodi i mentor rada (prilog 2.).
- Potom student ako želi može dodati **stranicu sa zahvalom** onima koji su pomogli pri izradi rada.
- **Sadržaj** je popis poglavlja i potpoglavlja te brojeva stranica na kojima ona započinju.
- Treba biti razrađen na najviše dva nivoa.
- Npr. 1. UVOD
 - o xxxxxx
 - o xxxxxx
- U **sažetku** je potrebno ukratko prikazati cijeli rad, izraziti najvažnije ideje i rezultate rada. Opseg sažetka je 300-500 riječi. Na kraju sažetka potrebno je navesti ključne riječi rada. Navodi se najviše 5 riječi.
- U **uvodu** se na jasan i koncizan način opisuje tema rada, ciljevi i problemi koji će biti obrađivani u radu. Uvod treba biti napisan na 1-2 stranice završnog rada.
- **Glavni dio rada** sastoji se od poglavlja i potpoglavlja odgovarajućih naslova.
- U središnjem dijelu završnog rada sistematski se razrađuje problematika rada i prezentira u više međusobno povezanih poglavlja.
- *Kod pisanja preglednog rada*, poglavlja i potpoglavlja u završnom radu student dogovara s mentorom.
- *Kod rada s provedenim istraživanjem obvezna poglavlja* u središnjem dijelu završnog rada su: cilj istraživanja, materijali i metode, rezultati, rasprava:
- cilj istraživanja obrazlaže zašto je autor istraživao baš odabrani predmet i koji je bio cilj njegovih istraživanja. Mogu se postaviti i određene hipoteze s ciljem da se njihova ispravnost istraživačkim postupkom i provjeri.
- materijali i metode je poglavlje u kojem treba točno opisati sve materijale i metode korištene u radu. Ukoliko se provedeno istraživanje odnosi na populaciju ispitanika tada metode istraživanja obuhvaćaju opis metoda izbora uzorka ispitanika ili pojava odabranih za ispitivanje, zatim nacrt istraživanja, to jest način provođenja pojedinih istraživačkih postupaka, specifične metode kojima se ti postupci provode, kao i opis instrumentarija korištenog za provođenje ispitivanja te vrijeme provođenja istraživanja. Ako se istraživanje provodilo u laboratoriju ili se radi o terenskom istraživanju, tada je potrebno točno opisati eksperimentalne organizme, a za tvari korištene u radu treba navesti kemijske nazive. Sredstva (različite uređaje) i postupke rada treba točno opisati, kao i samo provođenje ispitivanja, pri čemu treba uključiti sve detalje, zbog mogućnosti točne rekonstrukcije tih postupaka u nekom drugom istraživanju. Trebaju biti pisane statističke metode koje su korištene pri obradi rezultata.

- rezultati su bitan dio rada. Valja prikazati samo glavne i reprezentativne rezultate te odabrati ono bitno. Rezultati trebaju biti opisani na jednostavan i jasan način, logičnim slijedom, a u pravilu ih treba potkrijepiti fotografijama, crtežima ili grafičkim prikazima.
- Diskusija je odjeljak koji govori o značenju rezultata. Nije potrebno ponavljati rezultate već procijeniti koliko se oni slažu s poznatim činjenicama i rezultatima drugih autora. Ovaj dio rada temelji se na analizi izvora literature značajnih za dogovorenu temu rada. Sve citate potrebno je označiti prema pravilima citiranja radova (prilog 3.).
- U radu se mogu koristiti kratice. Kada se prvi puta u tekstu uvodi neka kratica potrebno je ispisati puni naziv, dalje u tekstu može se koristiti kratica
- Zaključak je završni dio rada. U zaključku treba kratko, jasno, pregledno dati prikaz relevantnih spoznaja, informacija, činjenica, postupaka i stavova koji su opširnije razrađeni u središnjem dijelu rada. U zaključku se ne iznose nove spoznaje, novi podaci ili informacije. Ovdje se u pravilu ne navode novi izvori i ne upućuje na literaturu. Dužina zaključka je najmanje polovica, a najviše 1-2 stranice rada.
- Na kraju rada na posebnoj stranici navodi se popis literature. U popisu literature redom koji su citirani navode se svi u radu korišteni izvori. Ne navode se radovi koji se u radu ne citiraju niti oni na koje se u radu ne upućuje.
- U prilogu student prilaže ankete, upitnike, različite dokumente, obrasce i slično, koje je koristio u izradi završnog rada.

Prilog 1. Izgled vanjske naslovne stranice

**UNIVERZITET „DŽEMAL BIJEDIĆ“ U MOSTARU
UNIVERZITETSKI STUDIJ
ZDRAVSTVENA NJEGA**

IME I PREZIME STUDENTA

**NASLOV RADA
ZAVRŠNI RAD**

MOSTAR, GODINA

Prilog 2. Izgled unutarnje naslovne stranice

**UNIVERZITET „DŽEMAL BIJEDIĆ“ U MOSTARU
UNIVERZITETSKI STUDIJ
ZDRAVSTVENA NJEGA**

**NASLOV RADA
ZAVRŠNI RAD**

IME I PREZIME STUDENTA

IME I PREZIME MENTORA

MOSTAR, GODINA

Prilog 3. Citiranje literature

Prilikom izrade završnog rada potrebno je koristiti izvore iz literature značajne za dogovorenu temu rada. Svaka tvrdnja, teorija ili rezultat vezan uz ispitivani problem, korišteni iz literature moraju sadržavati tačne navode o izvoru podataka. Na taj način svako ko na temelju opisanog istraživanja želi istraživati istu ili sličnu pojavu može imati uvid u korištenu literaturu kao i točnost navedenih tvrdnji i teorija. Sve citate potrebno je označiti prema pravilima citiranja radova.

Prilikom izrade radova u području biomedicine najčešće se koristi tzv. *Vancouver* stil. Vancouver stil citiranja koristi numeričku metodu citiranja, tj. reference se u tekstu identificiraju arapskim brojevima u okruglim zagradama i to onim redom kojim se spominje u tekstu. Reference u popisu literature nižu se tim istim redoslijedom, odnosno ispred reference nalazi se broj koji je naveden i u tekstu.

Primjer:

Tekst:

Istraživanja pokazuju da prerano rođena djeca tijekom prve godine života mogu imati slabiju pažnju i lošije pamćenje nego djeca koja su rođena navrijeme, ali te razlike tokom vremena nestaju (1). Obično od školske dobi ne ostaju više nikakve očigledne razlike između prerano i navrijeme rođene djece. Iako postoje neki podaci o većoj učestalosti teškoća u učenju i problema ponašanja, naročito u dječaka, teško je razlučiti posljedice preranog rođenja od onih koje proizlaze iz konteksta u kojem se dijete odgaja (2).

Navođenje popisa literature

Literatura korištena prilikom izrade rada navodi se na slijedeći način (obratite pozornost na redoslijed navođenja podatka i znakove interpunkcije).

Članak objavljen u časopisu

Prezime autora Inicijal imena autora. Naslov rada. Naziv časopisa. Godina izdavanja; broj (volumen): stranice.

- Halpern SD, Ubel PA, Caplan AL. Solid-organ transplantation in HIV-infected patients. *N Engl J Med.* 2002;347:284-7.

U slučaju da ima više autora navodi se prvih 6 autora te se navede et al.

- Rose ME, Huerbin MB, Melick J, Marion DW, Palmer AM, Schiding JK, et al. Regulation of interstitial excitatory amino acid concentrations after cortical contusion injury. *Brain Res.* 2002;935(1-2):40-6.

Članak objavljen u knjizi (zborniku) radova konferencije

Prezime autora Inicijal imena autora. Naslov rada. U : Prezime urednika Inicijal urednika, ur. Naslov knjige (zbornika radova). Datum održavanja konferencije; Mjesto

održavanja, država. Mjesto izdavanja: Izdavač; godina. Stranice.

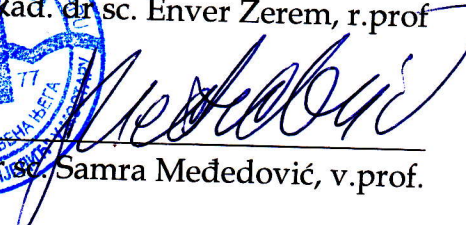
- Christensen S, Oppacher F. An analysis of Koza's computational effort statistic for genetic programming. In: Foster JA, Lutton E, Miller J, Ryan C, Tettamanzi AG, editors. Genetic programming. EuroGP 2002: Proceedings of the 5th European Conference on Genetic Programming; 2002 Apr 3-5; Kinsdale, Ireland. Berlin: Springer; 2002. 182-91.

Članak s interneta

Prezime autora Inicijal imena autora. Naslov rada. Naziv časopisa. Godina izdavanja; broj (volumen): stranice. Dostupno na: naziv mrežne stranice, pristupljeno: datum.

- Wolfenden J. Men in Nursing The Internet Journal of Allied Health Sciences and Practice. 2011; 2 (9) 1-6. Dostupno na <http://ijahsp.nova.edu>, pristupljeno 10. travnja 2015.

Akad. dr sc. Enver Zerem, r.prof

dr.sc. Samra Mehedović, v.prof

